

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **S. U.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 1. 2017, čj. CPR-6271-23/ČJ-2016-930310-C235, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 4. 2017, čj. 1 A 12/2017-25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se při policejní kontrole dne 1. 3. 2013 prokázala padělaným dokladem totožnosti na jméno I. D., italské národnosti. Správní orgán I. stupně zahájil se žalobkyní správní řízení o vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) body 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Po dobu čtyř let užívala žalobkyně jinou identitu a do ČR přicestovala s nezletilým synem v roce 2012. Uvedla, že její přítel je bulharské národnosti, zná ho čtyři roky a od narození jejich syna (v roce 2009) žijí společně. Před příjezdem do ČR pobývala v Itálii a Francii. Z protokolu vyplývá, že žalobkyně v ČR nepracovala a neměla v úmyslu svůj pobyt legalizovat, protože spoléhala na své padělané doklady. K dotazu správního orgánu na její vztah s přítelem uvedla, že jeho datum narození nezná a neví ani informace o jeho zaměstnání, neboť nepracuje v ČR. Uvedla, že v zemi svého původu má matku a sestru. Nepoukázala na žádné překážky návratu a naopak uvedla, že v Gruzii má rodinný dům a rodinu.

[2] Při dalším výslechu ze dne 17. 7. 2014 žalobkyně uvedla, že její druh se jmenuje R. K., gruzínské národnosti, a že se v současné době nachází ve vazební věznici Pankrác. Z tohoto důvodu nesdílí společnou domácnost. Dále sdělila, že do ČR přicestovala na pozvání svého druhu, kterého zná přes deset let a má s ním druhého syna, který žije v Gruzii s její matkou. Po příjezdu do ČR žila se svým druhem přibližně dva měsíce. V březnu 2013 byli zadrženi policií a

od této doby byli odloučeni, žalobkyně navštěvuje svého druha jednou za měsíc ve věznici a jejich nezletilý syn o jeho uvěznění neví. Vyjádřila také obavy z perzekuce v případě návratu do Gruzie. Ze spisu vyplývá, že OAMP vydal dne 4. 12. 2015 závazné stanovisko, ve kterém uvedl, že vycestování žalobkyně zpět do Gruzie je možné.

[3] Dne 29. 1. 2016 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí čj. KRPA-85917-89/Č-2013-000022, kterým žalobkyni uložil správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) body 1 a 2 zákona o pobytu cizinců na dobu tří let. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaná zamítla rozhodnutím ze dne 21. 4. 2016, čj. CPR-6271-3/ČJ-2016-930310-C235. Městský soud následně toto rozhodnutí zrušil rozsudkem ze dne 17. 6. 2016, čj. 2A 37/2016-27, neboť žalovaná se nevypořádala s námitkou žalobkyně směřující proti obsahu závazného stanoviska OAMP ze dne 4. 12. 2015. V dalším řízení si proto žalovaná v souladu s právním názorem městského soudu obstarala nové stanovisko ze dne 9. 1. 2017, čj. MV-116648-2/OAM-2016, které možnost vycestování žalobkyně zpět do Gruzie potvrdilo. Žalovaná tuto skutečnost v dalším řízení zohlednila, (mimo jiné) změnila dobu vycestování z území ČR na 30 dnů a ve zbytku rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila.

[4] Žalobkyně se obrátila na městský soud s žalobou, kterou žádala zrušení rozhodnutí žalované. Městský soud žalobu zamítl.

II. Shrnutí kasační stížnosti a vyjádření žalované

[5] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Stěžovatelka obecně namítá, že se městský soud nedostatečně vypořádal se žalobními námitkami, které se týkaly přiměřenosti rozhodnutí o správním vyhoštění a důvodnosti užitého opatření. Soud nedostatečně odůvodnil své závěry a pouze převzal odůvodnění žalované. V odůvodnění soudu chybí vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé - odůvodnění soudu je proto nepřezkoumatelné. Dle názoru stěžovatelky soud pochybil při přezkumu zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatelky; nevyjádřil se k užití institutu správního vyhoštění a jeho nutnosti. Soud se nesprávně vypořádal s porušením zásady materiální pravdy ze strany správního orgánu I. stupně a žalované, která porušila povinnost zjišťovat okolnosti ve prospěch stěžovatelky ve smyslu § 50 odst. 3 správního řádu.

[6] Městský soud se podle názoru stěžovatelky nesprávně vypořádal s postupem správních orgánů, které neprovedly výslech jejího druha. Správní orgány přitom nemohly předvídat, že provedení výslechu by nemělo na vydané rozhodnutí žádný vliv. Z tohoto důvodu správní orgány nemohly náležitě posoudit dopady rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života. Soud také pochybil, pokud považoval za správný postup správních orgánů, které nejednaly s druhem stěžovatelky jako s účastníkem řízení. Soud procesní postavení druha bagatelizoval, její vyhoštění by přitom mohlo mít dopad do jeho práv, protože jej nebude moci navštěvovat ve vězení a jejich vztah tudíž nebude možné udržovat. Správnímu orgánu mělo být zřejmé, že rozhodnutí se dotýká i práv jejího druha.

[7] Stěžovatelka napadá také nesprávný postup správních orgánů, které si nevyžádaly nové závazné stanovisko OAMP. Namítá, že stanovisko, ze kterého správní orgány vycházely, nebylo aktuální a neindividualizovalo dostatečně situaci stěžovatelky. Městský soud k tomu nesprávně uvedl, že stěžovatelka nemůže brojit proti závaznému stanovisku žalobou proti konečnému rozhodnutí. V této souvislosti uvádí, že případné námitky proti stanovisku může vznést právě a jedině v žalobě proti konečnému rozhodnutí o vyhoštění, neboť nemá jinou možnost, jak se proti jeho obsahu bránit.

[8] Stěžovatelka z výše uvedených důvodů navrhuje, aby NSS zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

pokračování

[9] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na obsah správního spisu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti. Kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem. Důvodnost kasační stížnosti NSS posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, neshledal přitom vady, ke kterým přihlíží z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] K tvrzené nepřezkoumatelnosti NSS uvádí, že napadený rozsudek městského soudu považuje za přezkoumatelný – jeho odůvodnění je zcela srozumitelné, jsou z něj jasně seznatelné úvahy, jimiž se městský soud řídil, a obsahuje vypořádání všech žalobních námitek. Městský soud se vypořádal s námitkou ohledně nepřibrání druha stěžovatelky za účastníka řízení (str. 5 napadeného rozsudku), s námitkou nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatelky (str. 5 – 6 napadeného rozsudku) i s námitkou směřující proti obsahu závazného stanoviska (str. 6 – 7 napadeného rozsudku). Soud se vyjádřil i k námitce, že žalovaná měla vyslechnout jejího druha (kterého zástupce stěžovatelky v kasační stížnosti mylně označuje jako manžela), podrobné odůvodnění je na str. 4 napadeného rozsudku. Rozsudek není nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů (viz rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2004, čj. 4 As 5/2003-52) ani pro nesrozumitelnost (viz rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Azs 47/2003-130).

[12] Následně se NSS zabýval námitkou nesprávného posouzení situace stěžovatelky ve smyslu § 119a odst. 2 a § 174a zákona o pobytu cizinců, tj. tvrzeným nepřiměřeným zásahem vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatelky. NSS posoudil také námitku neprovedení výslechu druha stěžovatelky a nepřiznání práv účastníka řízení, i námitku směřující proti závaznému stanovisku OAMP.

[13] Nejvyšší správní soud předně odkazuje na § 119 odst. 1 písm. c) body 1 a 2 zákon o pobytu cizinců, který stanoví, že *[p]olice vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 3 roky, pobývá-li cizinec na území bez cestovního dokladu, ač k tomu není oprávněn (bod 1) a pobývá-li cizinec na území bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu (bod 2)*. Současně platí, že rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince (viz § 119a odst. 2 ve spojení s § 174a zákona o pobytu cizinců).

[14] V kasační stížnosti stěžovatelka namítala, že městský soud bagatelizoval její vztah s druhem, což mělo vliv na posouzení jeho účastenství ve správním řízení. V kasační stížnosti v této souvislosti uvedla, že její druh se nachází ve vazební věznici, řízení o jejím vyhoštění se ho bezprostředně týká, protože by ho nemohla navštěvovat jednou za měsíc jako dosud. NSS k takto formulované námitce podotýká, že je vztažena výhradně k právům druha stěžovatelky a nebyla uplatněna v žalobě. Tam stěžovatelka namítala, že žalovaná se měla zabývat pochybením správního orgánu I. stupně spočívajícím v nepřibrání jejího druha za účastníka řízení, a to nad rámec odvolacích námitek – nic bližšího k tomu v žalobě neuvedla. Městský soud její žalobní námitku vypořádal. Uvedl, že citová vazba stěžovatelky na jejího druha automaticky nezakládá jeho účastenství v řízení, rozhodnutí správních orgánů nejsou z tohoto hlediska nezákonná.

[15] V žalobě stěžovatelka dále uvedla, že správní orgány neprovedly výslech jejího druha, nezjistily dostatečně skutkový stav věci a z tohoto důvodu nesprávně posoudily zásah do jejího soukromého a rodinného života. K tomu NSS uvádí, že městský soud v napadeném rozsudku

srozumitelně vysvětlil, z jakých důvodů nepovažoval výslech druhu za nutný. Správní orgány dostatečně zjistily skutkový stav, který jim umožnil posoudit intenzitu, příp. vážnost vztahu, a případný zásah do života stěžovatelky. V této souvislosti soud upozornil na volnou úvahu správního orgánu v tom, jaké důkazní prostředky ke zjištění skutkového stavu zvolí, podstatné je hledisko, zda byl zjištěn stav, který poskytuje dostatečnou oporu pro výrok rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry městského soudu a souhlasí, že v dané věci byl skutkový stav dostatečně zjištěn a výslech druhu žalobkyně byl s ohledem na obsah správního spisu a informace sdělené stěžovatelkou v průběhu správního řízení nadbytečný.

[16] V posuzované věci se správní orgány zabývaly otázkou přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatelky z hlediska kritérií ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Hodnotily přitom povahu a závažnost dotčeného veřejného zájmu, délku pobytu stěžovatelky na území ČR, její rodinnou situaci a zdravotní stav, rozsah vazeb na ČR a na její zemi původu. V ČR stěžovatelka pobývala šest měsíců před zahájením správního řízení o vyhoštění, konkrétně od 10. 6. 2012 do 1. 3. 2013 (námitka zástupce o dlouhodobosti pobytu stěžovatelky se pravděpodobně vůbec nevztahuje k její osobě). Stěžovatelka pobývala úmyslně na území ČR již od samého počátku bez platného dokladu totožnosti a spoléhala na své padělané doklady, aniž se snažila o legalizaci pobytu. Její druh se dopustil stejného jednání a navíc i závažné trestné činnosti, za kterou mu byl udělen trest odnětí svobody v délce 11 let ve věznicí se zvýšenou ostrahou a správní vyhoštění na dobu neurčitou. V průběhu správního řízení stěžovatelka opakovaně uváděla lživé informace ohledně identity svého druhu i jejich vztahu, a současně připustila, že zde nemá žádné vazby (kromě svého druhu, kterého navštěvuje 1x za měsíc ve věznicí), v Gruzii má rodinný dům, kam se může vrátit, svou matku a druhého syna. Správní orgány zohlednily také to, že stěžovatelka navštěvuje svého druhu ve věznicí. Všechny shora uvedené skutečnosti poměřovaly s veřejným zájmem a dospěly k závěru, že rozhodnutí o vyhoštění nebude znamenat nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života.

[17] Nejvyšší správní soud k námitce stěžovatelky ohledně „*nepřiměřenosti napadených správních rozhodnutí*“ a jejich dopadů upozorňuje na skutečnost, že tvrzení stěžovatelky v žalobě jsou velmi obecná. Stěžovatelka pouze konstatuje, že správním vyhoštěním dojde k nepřiměřenému zásahu do jejího soukromého a rodinného života. Stěžovatelka v žalobě blíže nepopsala vztah se svým druhem, neuvedla ani žádné relevantní skutečnosti ohledně intenzity jejich vztahu, zamýšlených plánů, příp. jiné mimořádné okolnosti, které správní orgán měl zohlednit a neučinil tak. Stěžovatelka tedy v žalobě a ani v kasační stížnosti neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že vyhoštění bude představovat nepřiměřený zásah do jejího života. Městský soud se s žalobní námitkou týkající se zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatelky zabýval velmi podrobně. Soud zohlednil všechny shora uvedené skutečnosti i intenzitu vztahu stěžovatelky a jejího druhu – přihlédl ke skutečnosti, že spolu sdíleli domácnost po velmi krátkou dobu před jejím zadržením, a že jej v současné době navštěvuje jednou za měsíc ve věznicí, s tím, že jejich syn o uvěznění svého otce neví. Městský soud vzal v úvahu také skutečnost, že v Gruzii se nachází matka stěžovatelky a její druhý syn. Stěžovatelka tyto závěry v kasační stížnosti ničím relevantním nezpochybňuje.

[18] Nejvyšší správní soud si je vědom, že každé vyhoštění představuje zásah do soukromého a rodinného života. Současně však platí, že pokud cizinec založil svůj rodinný život v České republice s vědomím, že jeho pobyt na území ČR je od počátku neoprávněný, bude rozhodnutí o jeho správním vyhoštění představovat nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života pouze výjimečně, což však nevylučuje, že takové mimořádné okolnosti mohou v konkrétní věci nastat (viz rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2014, čj. 5 As 102/2013-31). To je částečně i případ stěžovatelky, neboť v nyní projednávané věci od samého počátku věděla, že se na území ČR nachází nelegálně. V minulosti NSS považoval

pokračování

za takovou mimořádnou situaci to, že na území ČR se nacházel manžel cizinky, který byl velmi vážně nemocný a cizinka se o něj starala (viz rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2017, čj. 5 Azs 69/2016-31) anebo situaci, kdy cizinka žila na území ČR po velmi dlouhou dobu (cca 15 let) a nacházely se zde její tři děti a manžel, kteří měli povolen trvalý pobyt (viz rozsudek NSS dne 22. 1. 2015, čj. 1 Azs 140/2014-42). Nejvyšší správní soud je naopak toho názoru, že taková mimořádná situace v případě stěžovatelky (a to zejména s ohledem na obsah žalobních a kasačních námitek) nenastala – městský soud tedy postupoval správně, pokud dospěl k závěru, že rozhodnutí o správním vyhoštění je přiměřené s ohledem na zásah do soukromých a rodinných práv stěžovatelky.

[19] Stěžovatelka dále nesouhlasila se způsobem, jakým se městský soud vypořádal s její námitkou směřující proti závaznému stanovisku OAMP. NSS v této souvislosti opět poukazuje na velmi obecné žalobní námítky ohledně porušení povinnosti správních orgánů, pokud vycházely z neaktuálního a nesprávného stanoviska a nevyžádaly si nové (v pořadí již třetí) závazné stanovisko, čímž dle stěžovatelky zatížily svá rozhodnutí nezákonností. NSS k tomu uvádí, že stěžovatelka v žalobě neuvedla, z jakých důvodů považuje stanovisko za nesprávné či neaktuální, tj. nepoukázala na žádné nesrovnalosti, které by svědčily o tom, že stanovisko dostatečně nezohlednilo její situaci, neuvedla ani žádné jiné okolnosti, které měla žalovaná zohlednit, např. skutečnosti, které se v zemi jejího původu v mezidobí změnily. K její námitce se městský soud vyjádřil na str. 6 – 7 napadeného rozsudku a poukázal také na svůj předchozí rozsudek ve věci, kterým zrušil rozhodnutí žalované z důvodu nevypořádání se s odvolací námitkou stěžovatelky, která směřovala proti obsahu (původního) závazného stanoviska. NSS pro úplnost uvádí, že žalovaná v dalším řízení vycházela z nového stanoviska ze dne 9. 1. 2017, čj. MV-116648-2/OAM-2016 (viz rozhodnutí žalované ze dne 31. 1. 2017). Nejvyšší správní soud považuje odůvodnění městského soudu za dostačující a správné s ohledem na povahu žalobní námítky. Zejména s ohledem na skutečnost, že stěžovatelka neuvedla žádné konkrétní skutečnosti, které by zpochybňovaly neaktuálnost či nesprávnost stanoviska, nelze jej pouze z tohoto důvodu považovat za nezákonné. Ani tato námitka stěžovatelky proto není důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Stěžovatelkou uplatněné kasační námítky nebyly ve vztahu k napadenému rozsudku městského soudu důvodné, v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítl.

[21] Stěžovatelka, která neměla v soudním řízení ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jak vyplývá z obsahu spisu, náklady v tomto řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2017

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu